

Čtenářská gramotnost

Úroveň čtenáře	4. úroveň – průzkumník
Dovednost	Zhodnocení textu
Popis dovednosti	Žák popíše pocity, které v něm čtení vyvolalo.
Forma aktivity	Individuální/Skupinová
Časová dotace	Aktivita – 25 minut Sebehodnocení – 5 minut
Pomůcky	Nakopírovaný text, psací potřeby, pracovní list/interaktivní tabule, papíry pro myšlenkové mapy do skupin

Tabulka (popis výkonu žáka)

- Úplné zvládnutí:** Žák vnímá, jaké pocity v něm text vyvolává, a dokáže je popsat.
- Částečné zvládnutí:** Žák vnímá, že v něm text vyvolává nějaké pocity, ale zatím o nich nedokáže mluvit.
- Minimální zvládnutí:** Jen občas v žákovi text vyvolává nějaký pocit, ale ještě se mu také moc nedaří popsat, jak na něj text působil.

Popis aktivity

Individuální práce s pracovními listy pro každého žáka.

Nejprve jako úvod do tématu vyškrtají z tabulky pocity, které je možné při četbě zažít. Škálu pocitů zapíše do pracovního listu.

Učitel žákům předloží text, který přečtou částečně nahlas společně, částečně samostatně.

Žáci se na základě přečteného textu pokusí napsat, jaké pocity v nich text vyvolal. Do pracovního listu vyjádří své pocity z přečteného textu.

Součástí pracovního listu je i rubrika hodnocení.

Aktivitu je možno kombinovat – osmisměrku je možno všem promítnout na interaktivní tabuli a hledat slova společně, ve skupinách sdílet pocity z četby, pak pracovat jednotlivě a následně ve skupinách sdílet možné pocity z četby – myšlenková mapa skupiny.

Sebehodnocení – metodické okénko

Tabulka sebe/hodnocení umožňuje žákovi a učiteli ohodnotit zvládnutí konkrétní dovednosti na základě výkonu žáka v aktivitě. Sebe/hodnocení provádí žák samostatně nebo dle možností žáci navzájem po skončení aktivity, vyučující pomáhá vysvětlením rozdílů mezi jednotlivými úrovněmi zvládnutí, aby se žáci dokázali ohodnotit, např. pomocí otázek reflektujících proběhnuvší aktivitu nebo na žákovských pracích ukazuje konkrétní projevy rozdílné míry zvládnutí úkolu.

Odkazy, zdroje

Batlička Otakar, Na vlnách odvahy a dobrodružství, Profil, Ostrava, 1989

Na vlnách odvahy a dobrodružství

„Vysoký 179 centimetrů, urostlý, silný muž. Výborný střelec. Zdržuje se v některé eskymácké vesnici v oblasti North River, domorodci zvané ‚Na konci světa‘. Požívá prý v kraji značné úcty. Proč? Nevím. Pro vás je důležité, že zabil! Nechává si říkat Denny Key. A toho mi, četaři, přivedete!“

To bylo vše, co se Albert Last – četař kanadské jízdní policie – od svého náčelníka dozvěděl.

„Vysoký, střelec, někde u Beringovy úžiny... stačí, co?“ bručel Last, ukládaje své věci do přidělených saní. Přehlédl zásoby potravin, ještě jednou v kanceláři prostudoval plastickou mapu a ráno vyrazil do sněžných plání.

300 mil! Sněhem a mrazem polární oblastí!

První tři dny byly znamenité. „Pouze“ dvacet stupňů pod nulou, místy lehká mlha, jinak krásná pohoda. Čtvrtého dne se počasí změnilo. Silný severní vítr zvedal mračna sněhu. Psi zapadali do závějí a cesta byla stále obtížnější.

Jeden z dalších namáhavých dnů. Poledne.

Last doufá, že už zítra dorazí do eskymáckých vesnic. ‚Na konci světa‘. Připravuje si skromný oběd: trochu bobů, slaninu a velkou konvici kávy. Psům hází přesně odměřenou dávku sušených ryb.

Když vtom se stalo něco, co mělo změnit celý život Alberta Lasta.

Přistoupil k petrolejovému vaříči. Poklekl, aby odlil trochu kávy do pohárku, a v této chvíli vyskočil jeden z psů a zahryzl se mu do ramene. Celý klokotající obsah konvice se vylil Lastovi na nohy. Četař s výkřikem upustil pohár. Kožené i spodní vlněné kalhoty se mu přilepily na opařené nohy, každý pohyb působil strašnou bolest. Jeho postavení bylo zoufalé. Sám uprostřed sněžných plání, daleko od pomoci a civilizace, sám s opařenýma nohama, neschopen pohybu.

Noc probděl za krutých bolestí ve spacím pytli. Ráno se doplazil k saním, zapřáhl psy a napolo v bezvědomí klesl do saní. Spřežení vycítilo bezmocnost svého pána, zastavovalo, a co chvíli se mezi sebou rvalo.

Kolem desáté byl Albert Last se silami u konce. Omdlel.

Když přišel k sobě, nemohl se upamatovat, co se s ním stalo. Zvedl hlavu. Spatřil, že leží na huňaté medvědí kožešině uprostřed prostorného stanu. Nohy měl omotány vrstvami hustých obvazů.

Nad ním stál muž. Běloch.

„Vítám vás, četaři,“ schýlil se k Lastovi. „Vítám vás ‚Na konci světa‘. Tuším, koho hledáte. Jsem Denny Key.“

Last se pokusil usednout. „Uhodl jste, Keyi,“ se záupněm padl zpět do medvědí kožešiny. „Jménem zákona vás zatýkám!“

„Jen klid, četaři. Nejdříve vaše nohy,“ muž klidně odmotával Lastovy obvazy. „Kdysi jsem studoval lékařství, to už je dávno. Myslím, že zde budete muset přezimovat.“ Key nanášel na obnažené svalstvo hojivou mast. „Nevyužiju vaší bezmocnosti. Počkám, až budete moci splnit svou povinnost.“

Dny plynuly. Nastal čas bouří a sněhových vánic.

Zdravotní stav četaře kanadské jízdní policie se zvolna zlepšil. Denně se podívoval, z jaké dálky přicházejí Eskymáci s rozličnými neduhy, aby je Denny Key léčil. Měl neobyčejné felčarské úspěchy – ano, proto byl tak oblíben!

Minulo šest dlouhých měsíců.

Četařovy popáleniny se vyhojily, bez námahy přestál i dvoudenní lov.

Přišel večer s teplým dechem jižního větru.

V dáli poštěkávali psi, muži seděli u hrubého stolu a vůně polévky se mísila s obláčky tabákového kouře.

„Denny,“ četař sáhl po svém tlumoku a vyhlédl ze stanu. „Poznal jsem, že jste dobrý člověk. Pravda, zabil jste. Zastřelil jste vydřidušského obchodníka, který byl pomalejší než vy. Na západě by vás půl roku tahali po soudech, potom by řekli: sebeobrana. Sever chce čin. Střelil jste. Zítra odjíždím – a vy tu zůstanete!“

Denny Key zrudl a v rozpacích smetal ze stolu tabáková smítka.

„Je dost velkým trestem zůstat tady ‚Na konci světa‘. Sever vás potřebuje. Jste tu užitečnější než ve vězeňské cele.“

Nazítří zrána Albert Last odjel a za deset dní podával toto služební hlášení:

„...byl bych zahynul, nebýt tamějšího felčara, který mne našel, dopravil do bezpečí a po celou zimu živil a ošetřoval. O Denny Keyovi mi bylo domorodci řečeno, že se z vesnice odstěhoval. Jelikož jsem neobstál v plnění uložené povinnosti, prosím, abych byl propuštěn ze svazku kanadské jízdní policie.“

Datum: _____ Jméno: _____

1. Pocity z četby

a) Vyškrtej z tabulky slova, která označují pocity, které může vyvolat četba.
Slova jsou uspořádána ve dvou směrech.

K	N	Z	L	O	S	T	Í	Ž	K
Y	T	Í	N	Á	M	A	L	K	Z
Ě	N	U	D	A	P	Ú	D	I	V
Ř	E	T	S	O	T	Í	L	N	E
S	S	M	U	T	E	K	O	U	V
P	T	S	O	D	A	R	R	O	S
T	O	P	O	B	A	V	E	N	Í
Í	N	E	P	A	V	K	E	Ř	P
R	U	A	V	Í	T	Ě	P	A	N
Č	S	T	R	A	C	H	A	S	E

b) Pocity vypiš:

---

c) Zbývající písmena tvoří větu – tajenku.

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2. Jaký pocit (pocity) v tobě vyvolala četba textu?

---

3. Máš jiné zkušenosti z vlastní četby?

Vybíráš si knihy podle toho, zda v tobě vyvolají určitý pocit?

Např.: Nikdy bych si nevybrala smutnou knihu. Jsem nejraději, když mě kniha pobaví.

---

4. Zhodnot sám svou práci.

Zaškrtni jednu z možností, která odpovídá tvému výsledku (rubrika hodnocení):

- A) Vnímám, jaké pocity ve mně text vyvolává, a dokážu je popsat.
- B) Vnímám, že ve mně text vyvolává nějaké pocity, ale zatím o nich nedokážu mluvit.
- C) Občas ve mně text vyvolává nějaký pocit, ale ještě se mi moc nedaří popsat, jak na mě text působil.